

Lisää tehtäviä raja-arvoista ja jatkuvuudesta

1. Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \begin{cases} x + 1, & x \leq 1, \\ -x + 3, & x > 1 \end{cases}$$

Piirrä funktion kuvaaja välillä $[-1, 3]$.

- (a) Tutki raja-arvon (ε, δ) -määritelmän perusteella, onko f :llä raja-arvo pisteessä 1. Jos näin on, niin mikä raja-arvo on?
(b) Tutki jatkuvuuden (ε, δ) -määritelmän perusteella, onko f jatkuva pisteessä 1.

2. Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \begin{cases} -x + 2, & x < -1, \\ x, & x \geq -1 \end{cases}$$

Piirrä funktion kuvaaja välillä $[-3, 1]$.

- (a) Tutki toispuoleisen raja-arvon (ε, δ) -määritelmän perusteella, onko f :llä toispuoleiset raja-arvot pisteessä -1 . Jos näin on, niin mitä raja-arvot ovat?
(b) Tutki kurssin lauseiden avulla, onko f :llä raja-arvo pisteessä -1 .
(c) Tutki jatkuvuuden (ε, δ) -määritelmän perusteella, onko f jatkuva pisteessä -1 .

3. (a) (HKK Tehtävä 3.2.12 osa) Määrittele raja-arvot

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \infty \quad \text{ja} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty.$$

(b) Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = x^3.$$

Määritä raja-arvot

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) \quad \text{ja} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x).$$

4. (HKK Tehtävä 3.3.6) Olkoot $a > 0$ ja $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \frac{a}{x}.$$

Osoita, että f on aidosti vähenevä.

5. Määritä funktioiden

(a) $a(x) = \sqrt{x^2 - 2x - 5}$,

(b) $b(x) = \frac{x^{2/3}}{1 + x^4}$,

(c) $c(x) = \left| \frac{x - 2}{x^2 - 2} \right|$,

(d) $d(x) = \left| \frac{x \sin x}{x^2 + 2} \right|$

laajimmat määrittelyjoukot ja tutki funktioiden jatkuvuutta niissä. Käytä kurssin lauseita.

6. Millä vakion c arvoilla funktio $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \begin{cases} c^2x - 2c, & x \geq 2, \\ 12, & x < 2, \end{cases}$$

on jatkuva koko $\mathbb{R}$:ssä?

7. Osoita, että yhtälöllä $x(x-1)^2 = 1$ on ratkaisu. Määritä ratkaisun likiarvo kahden desimaalin tarkkuudella.

8. Jaa funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = x^2 + 2x - 1,$$

määrittelyjoukko $\mathbb{R}$ osiin siten, että vastaavilla funktion rajoittumilla on käänteisfunktiot. Määritä kyseisten käänteisfunktioiden lausekkeet.

9. Osoita, että

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x(\ln x)^n = 0$$

kaikilla $n \in \mathbb{N}_1$.

10. (HKK Tehtävä 4.3.7) Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jatkuva funktio, jolle $0 < f(x) < 1$ kaikilla $x \in \mathbb{R}$. Määritellään funktio $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ asettamalla

$$g(x) = \frac{f(x)}{1 + x^2}.$$

Osoita, että funktio g saavuttaa joukossa $\mathbb{R}$ suurimman arvonsa.